Společnost pro historii potápění – Česká republika

Co všechno neodnesl čas...

II.

Peter Áč
Igor Čech
Sestry Griewahnovy
Líba a Pavel Grossovi
Jan Jahns
Václav Kechner
Martin Kovář
Standa Kozel
Václav Kříž
Jan Kurdík
Pavel Labaj
Petr Landyš
Jan Liška
Jindřich Maťák
Zbigniew Nišponský
Jan A. Novák
František Novomeský
Bratři Pátí
Karel Pryczek
Václav Rott
Tibor Sasvári
David Skoumal
Vojtech Sláčik
František Soukup
Roman Soukup
Lubomír Strnad
Milan Sucháň
Jaromír Suchoň
Helena Šafránková roz.Ševčíková
Jiří Trpík
Zdeněk Voňka
Antonín Vrána
Zdeněk Vrba
Jiří Vyšín

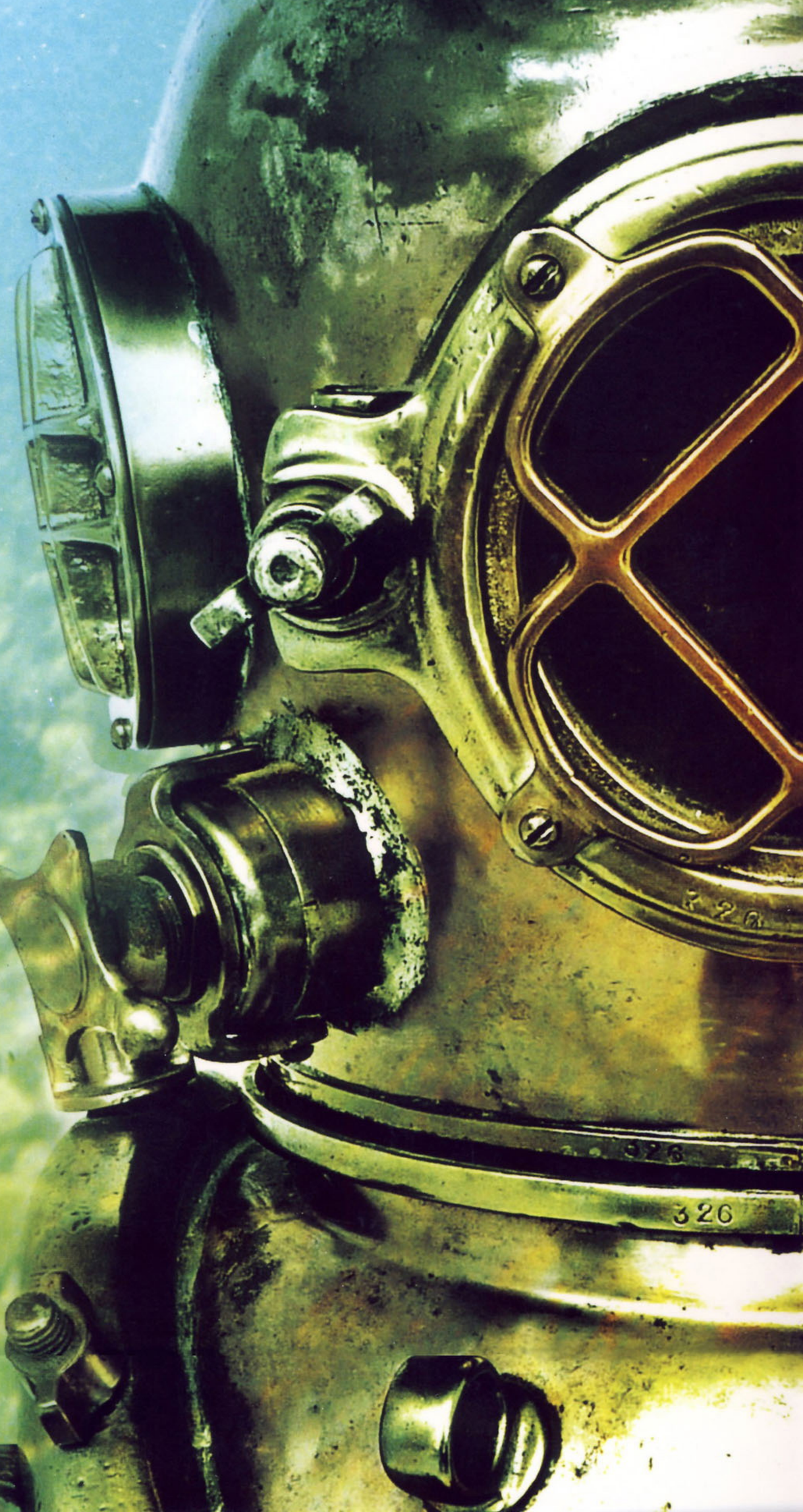

SPOLEČNOST PRO HISTORII POTÁPĚNÍ
HISTORICAL DIVING SOCIETY
CZECH REPUBLIC
ČESKÁ REPUBLIKA

MILAN SUCHÁŇ

Povídání o vášni a kamarádství pod vodou i ve vzduchu

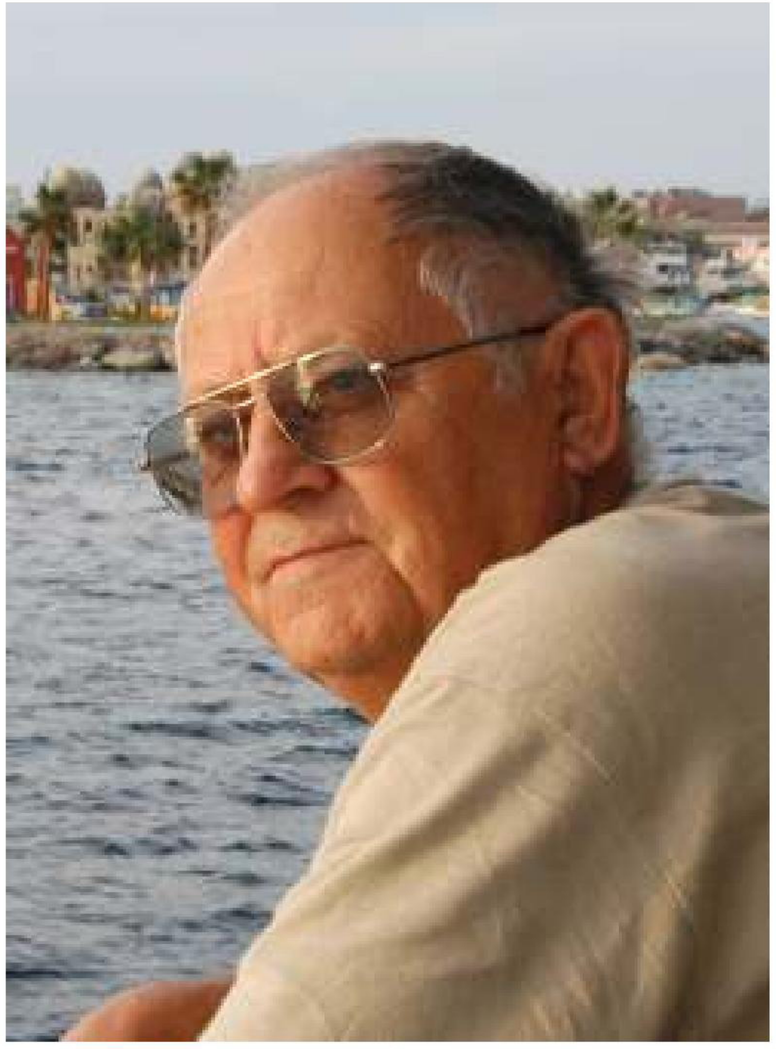

Jsem ročník 1936 a potápění se věnuji od roku 1958. Moje cesta k němu ale nevedla přímo. Jako mladý svazarmovec jsem nejdříve tíhl k parašutismu, a to ještě v době, kdy jsem se ještě učil v Trnavě na frézaře. Parašutizmus mi učaroval natolik, že mne posléze provázel i vojenskou základní službou, kterou jsem prodělal u leteckého pluku v Čechách jako „padáčkář“. Mojí hlavní činností bylo balení padáků a plnění záchranných přístrojů do padáků pro piloty tryskových letadel. A právě tehdy, pří přepouštění kyslíku do těchto záchranných přístrojů, mne přepadla čarovná myšlenka: Co takhle použít podobný dýchací systém i pod vodou…!?

Tady se musím vrátit v čase trochu zpátky. Bydlel jsem poblíž řeky Nitry a šuranských štěrkovišť, kde vždycky bývala čistější voda. Jednou při koupání jsem si usmyslel ponořit se a dýchat pod vodou, už jen proto, že mne nejvíc přitahovaly ryby. Abych se ale mohl zdržet pod hladinou, potřeboval jsem k tomu dýchací zařízení. V té době však nebyla bohužel na Slovensku volně k mání žádná potápěčská technika, a neměl jsem vlastně k dispozici ani odbornou literaturu, kde bych se mohl dozvědět něco bližšího o principech činnosti potápěčských automatik.

Štěrkoviště v Šuranech. Na fotografii zapůjčuji svůj první dýchací přístroj Václavu Berkmanovi (vlevo), aby si ho vyzkoušel pod vodou.

První přístroj, a pod vodu…!

Nápad sestrojit si vlastní dýchací přístroj jsem začal realizovat hned po návratu z vojny v roce 1957. Brzy poté také spatřil světlo světa; sestavený byl z jedné letecké láhve a dvou dvoulitrových lahví z hasicích přístrojů. Přístroj jsem umístil na prsa, abych mohl snadno ovládat uzavírací ventily láhví, neměl však žádný regulátor tlaku, resp. kyslíku. V té době jsem nemohl sehnat stlačený vzduch a jako jediné vhodné médium pro dýchání pod vodou jsem mohl využít jen průmyslový kyslík. K mání byl ve fabrice, kde jsem pracoval, nebo i v šuranském cukrovaru, ve kterém jsem bydlel. Malý průtok kyslíku proudil vrapovou hadicí přímo do celoobličejové masky, a umožňoval tak volně dýchat pod vodou. Přebytečný kyslík jsem pak vydechoval ventilem masky do vodního prostředí.

Právě tak se rodil můj první aqualung, se kterým jsem mohl dýchat pod vodou a prožívat částečný pocit stavu beztíže. Společně s kamarády Václavem Bergmanem a Mikulášem Kodadou jsem ho poprvé otestoval v šuranském štěrkovišti.

Jednoho dne jsem našel v kovovém šrotu naší fabriky KP-18 z leteckého dýchacího přístroje. Jeho vlastní tělo přístroje vyžadovalo opravu, hlavně pak výměnu membrán a krytů na obou stranách za nové. Poté jsem přístroj přizpůsobil dýchání pod vodou a jako dýchací médium opět využil osvědčený průmyslový kyslík. A protože jsem tehdy na Slovensku nemohl sehnat potápěčskou masku, sáhl jsem znovu po masce plynové. A pak už následoval další smělý a okouzlující pokus setrvat pod vodou šuranského štěrkoviště a pozorovat podvodní život.

Okolo roku 1960 mi Václav Berkman z Komárna zapůjčil první československou automatiku AV-1. Neváhal jsem ani na okamžik a s dalšími kamarády Mikulášem Kodadou a Dezidérem Némethem jsem se ihned pustil do výroby této automatiky. Ta však nebyla snadná.

Udělat funkční kopii AV-1 znamenalo vyrobit formy pro lisování těla a víka automatiky a sehnat vhodný materiál. Přesto se i nakonec povedlo vyrobit hned několik automatik. Pákový systém použitý z AV-1 ovšem nebyl zrovna ideální, a tak jsem pro další automatiky raději zvolil pákový systém z AV-2. Při jejich zhotovení mi znovu posloužily „staré známé“ láhve z leteckých dýchacích přístrojů, duralové láhve o objemu šesti litrů a třílitrové z hasicích přístrojů s kyslíkovým ventilem.

Jedna z asi šesti kopií automatiky AV-2, kterou jsem vyrobil na začátku šedesátých let. Automatika se zachovala až do současnosti a je ve sbírce mého kamaráda Dušana Šurániho.

Kolem mne se vytvořila parta kamarádů, jmenovitě Mikuláš Kodada, Ján Podhorec, Dezidér Németh a Dušan Šuráni. S nimi jsem podléhal kouzlu potápění ve štěrkovnách a mrtvých ramenech řeky Nitry. Při prvních ponorech jsme museli vzít opět zavděk průmyslovým kyslíkem.

Až později – přesněji od roku 1964 - byl ze Šaly dovážen stlačený vzduch ve čtyřicetilitrových láhvích a přepouštěn do přístrojů. Byly to opravdu pionýrské časy…!

Další výzva: Výcvik branců-potápěčů

Výcvik branců-potápěčů v roce 1967 v mrtvých ramenech řeky Nitry. Na snímku jsem vpravo a udávám pokyny k provedení zanoření.

V roce 1962 přišel z OV Svazarmu Nové Zámky požadavek cvičit pro armádu brance - potápěče. S Mikim Kodadou jsme s přihláškou ani na chvilku nezaváhali. A tak jsme už v následujícím roce absolvovali v Trenčíně kurz instruktorů pro přístrojové potápění se soupravou PL-40. Já už jsem v té době byl náčelníkem výcvikového střediska branců - parašutistů na letišti v Nových Zámcích. Ukázalo se však, že moje nadšení převládá nad časovými možnostmi, které budou obě výcviková střediska vyžadovat. Do nově vzniklého výcvikového střediska branců-potápěčů byl dodán i první potápěčský materiál, nejdříve potápěčské přístroje „Slavíček“, a později i vojenské soupravy PL 40 a PL 401. Výcvik jsem prováděl v novozámeckém krytém bazénu, závěrečné zkoušky se pak formou letních soustředění uskutečnily na mrtvých ramenech řeky Nitry a štěrkovnách poblíž Šuran. Do výcviku bylo vybráno zhruba 14 branců z okresu Nové Zámky doplněných o adepty z okresů Komárno, Levice a Galanta. Tuto výcvikovou kapitolu svého potápěčského života jsem uzavřel v roce v roce 1968 a poté už se věnoval jen sportovnímu potápění.

Zrod sportovního potápěčského klubu

S příchodem šedesátých let jsme spolu s dalšími kamarády založili klub sportovního potápění Delfín Šurany, který byl začleněn do ZO Svazarmu národního podniku SVA, později koncernového podniku Elitex Šurany. Zpočátku u toho byla jen parta nadšenců, Mikuláš Kodada, Ján Podhorec (pozdější držitel bronzového odznaku), Dezidér Németh a Dušan

Šuráni. Později se k nám přidali Štefan Mentel, Ján Morvay, Jozef Rendek a další. V okolí Šuran jsme zalezli do každé čistější nádrže či jámy a podnikali vyjížďky i do krásnějších lokalit Slovenska. Překrásná podvodní fauna a flóra nám učarovala hlavně v mrtvých ramenech Dunaje u Číčova, dříve než se přihnala povodeň v roce 1965. V srpnu 1964 jsme získali od správce rezervace pana Mrkvy povolení na třídenní pobyt u mrtvého dunajského ramene v blízkosti Číčova. Potápění v těchto vodách bylo neopakovatelným zážitkem. Kam jsem se jen pod vodou podíval, překypoval bohatý život. Obzvlášť silně na mne zapůsobilo velké množství Slunečnic, pestrobarevných ryb, které kolem mne pomalu a ladně proplouvaly. Dežko Németh tehdy tuto krásu nafilmoval svou Admirou 8 mm.

Čičov 1964. Zleva Milan Sucháň, Mikuláš Kodada, Dušan Šuráni a Ján Podhorec.

Vybavení klubu potápěčským materiálem se neustále zlepšovalo. V roce 1968 k nám dorazily první neoprenové obleky a později i kompresory Star II B. V objektu Svazarmu jsme měli dokonce i vlastní klubovnu a potápěčskou základnu u štěrkoviště v Komjaticích. Nechyběl v ní člun ani buňka pro uložení materiálu. V širokém okolí byla právě tam nejčistější voda s rostlinami a velikým množství raků a ryb. V jarním a podzimním období jsme se těšili z opravdu vynikající viditelnosti.

Na začátku sedmdesátých let jsem se zúčastnil trenérského kurzu v Olomouci, který tehdy vedl Vladimír Král z Karlových Varů. Záhy nastalo období, kdy se šuranské a novozámecké družstvo zúčastňovalo krajských soutěží v plavání s ploutvemi, v rychlostním potápění a v plavání s kompasem pod vodou.

Protože mne přitahovaly ryby, vyrobil jsem si několik gumových a pneumatických harpun. V letech 1975 a 1976 jsme se s Mikulášem Kodadou a Jánem Podhorcem vypravili do Gdyně na mezinárodní mistrovství Polska v lovu ryb pod vodou.

A přišly i další výzvy. Na požádání Krátkého filmu Praha jsme se podíleli na dokumentární činnosti a natočili pod hladinou krátké filmové záběry ve státní rezervaci vodního ptactva a ryb Lion při Číčově. Podíleli jsme se však i na smutnějších akcích: hledání utonulých či pohřešovaných osob.

Pod vodu i za prací

Abychom vylepšili naše materiální vybavení a získali finanční prostředky pro klub, prováděli jsme i práce pod vodou. Nabídek jsme měli poměrně dost. S Mikim a Jánem Podhorcem jsme provedli v roce 1965 průzkum stavu železniční tratě mezi Komárnem a Novými Zámky. V roce 1967 jsme s Mikim vytáhli zatopené elektromotory ve štěrkovišti v Komjaticích, s dalšími kamarády jsme pak na řece Váh v Zemném betonovali sací šachty. V roce 1981 jsme čistili odpadové šachty v Komjaticích a do čištění sací šachty jsme se pustili také na Dunaji pro JCP Štúrovo. Několikrát jsme čistili také závlahové potrubí rovněž na Dunaji u obce Obid.

Komjatice 1981. Milan Sucháň při čištění odpadové šachty.

Jaký bych to byl nadšenec potápění, kdyby i mne nelákalo moře. První zájezd k Jadranu do Jugoslávie se konal v roce 1966 a organizovaly ho závody J. Dimitrova Bratislava. Zážitek to byl ohromný, vždyť jsem mohl lovit mořské ryby a chobotnice...! A tak není divu, že se pro mne v následujících letech stalo potápění v moři téměř samozřejmostí. Díky možnosti získání výjezdní doložky a devizového příslibu jsem jezdil k Jadranu s rodinou téměř každý rok. V rámci podniku byly navíc organizovány zájezdy

do Bulharska k Černému moři. Vzpomínám hlavně na potápění v roce 1970 u Nessebaru a řeky Ropotamo. Tehdy ještě žádné potápěčské základny v Bulharsku neexistovaly, a proto jsme se s Mikim na tento zájezd obzvlášť dobře připravili. Vedle přístrojů jsme s sebou měli upravený kompresor AK 75 poháněný motorem značky Timler. Ten se dal snadno přestavět na pohon nafukovacího katamaránu, který si tehdy vypůjčil Dušan Šuráni z českobudějovického potápěčského klubu. Kompresor sice plnil láhve pouze na zhruba 70 barů, ale pro nás byl v té době u moře neocenitelným pokladem. Díky němu jsme byli mobilní a měli jsme stlačený vzduch, kdykoli ho bylo zapotřebí. S Mikim a Dušanem jsme podnikali celodenní vyjížďky podél pobřeží a hledali ty nejkrásnější lokality pro potápění.

Vyráběl jsem různé vybavení, které jsme k potápění potřebovali, to znamená kompresory, kompasy, nože, svítilny, harpuny, box na fotoaparát Flexaret a další. Vymyslel jsem řadu pomůcek pro pracovní potápění pomáhajících snížit riziko nehod, ke kterým při čištění závlahového potrubí mohlo dojít.

Potápěčský klub Delfín Šurany jsem vedl dlouhých pětadvacet let a opustil ho až po roce 1989 s nástupem nové, mladší generace potápěčů. Pak přišla sametová revoluce a všechno se změnilo. Otevřely se hranice a já jezdil s kamarády ze Šuran a Nových Zámků k moři i několikrát za rok. Často jsem jezdil do Chorvatska, ale potápěl se i na Bali nebo v Egyptě. S Dušanem jsme v minulosti často rozmlouvali a snili o tom, že se spolu jednou ponoříme někde v tropických mořích mezi korály a vraky lodí. Jenže… Dušan jako voják z povolání do Chorvatska nesměl a na Kubu, kde byl už dvakrát, jsem se zase nedostal já. Náš společný sen se proto splnil až v roce 2008, kdy nás pohltily vody Rudého moře. Tím nejkrásnějším zážitkem pro mne bylo plavání a potápění s delfíny. Jeden ke mně připlaval na dosah ruky a mohl jsem s ním nejen plavat, ale přímo se ho i dotýkat. V současnosti jezdím s kamarády do Chorvatska a potápím se většinou jen se základní výstrojí.

Co napsat na závěr? Uplynulých šedesát let jsem zasvětil potápění a parašutismu. Oba sporty jsem dokázal skloubit tak, aby mi přinášely radost a potěšení. Teď už si užívám volna a občas se setkávám s kamarády Mikim Kodadou, Jánem Podhorcem, Jánem Morvayem a Dušanem Šuránim. S nimi jsem prožil u vody, pod vodou i na letištích opravdu příjemné chvíle a zůstaly mi krásné vzpomínky i trvalé kamarádství. Léta strávená mezi kamarády v potápěčském klubu pro mne byla překrásná, opojná a bohatá. Nejen na zážitky u vody a pod hladinou…

Rád se teď rozepíši také o svých nejlepších kamarádech

S Mikulášem Kodadou (*1939) se známe od raného dětství. Často jsme se setkávali u Malé Nitry, řeky, která protékala kolem našich obydlí. Později jsme se přestěhovali do šuranského cukrovaru a měli dva velké společné zájmy: parašutismus a potápění. I jemu parašutismus učaroval natolik, že vojenskou základní službu absolvoval u výsadkového vojska. Po odchodu do zálohy patřil Miki mezi aktivní potápěče šuranského potápěčského klubu. V roce 1963 absolvoval kurz instruktorů potápění pro výcvik se soupravou PL-40. Pravidelně se zúčastňoval pracovních akcí ve prospěch klubu, od průzkumu stavu železniční tratě mezi Komárnem a Novými Zámky v roce 1965, přes vyzvedávání čerpadel potopených v komjatické štěrkovně o dva roky později, až po čistění odpadové šachty v Komjaticích v roce 1981, čistění závlahového potrubí rovněž na Dunaji u obce Obid a dalších akcí. Podílel se na dokumentární činnosti při filmování pod vodou v rezervaci Lion u Číčova. Vedle potápění okouzlilo Mikuláše Kodadu také letectví a už v roce 1962 se začal věnovat plachtařství. První přelety provedl na letišti v Nových Zámcích a později už to pro něj byl jen krůček k motorovému létání. Stal se profesionálním pilotem a jeho druhým domovem byl Aeroklub v Lučenci. Pilotoval AN-2 pro bývalé československé národní reprezentační družstvo parašutistů. Coby instruktor se věnuje létání až do současnosti a připravuje nové adepty tohoto zábavného a sportovního odvětví.

Komjatice 1986. Mikuláš Kodada ve vodě tamního štěrkoviště.

S Jánem Podhorcem (*1940) jsem se seznámil v šuranském cukrovaru a později jsme se často setkávali na novozámeckém letišti. S Mikulášem a Jánem jsme tvořili nerozlučnou trojici. A právě parašutismus a potápění patřilo k našim největším zálibám. Byl zakládajícím členem klubu Delfín Šurany a zúčastňoval se všech větších potápěčských akcí v okolních štěrkovnách a mrtvých ramenech. Postupně si zvyšoval potápěčskou kvalifikaci, v roce 1975 absolvoval školu přístrojového potápění a v roce 1980 se stal držitelem bronzového odznaku. Nechyběl na žádné z pracovních potápěčských akcí a svými technickými zkušenostmi přispíval ke zvládnutí i těch nejnáročnějších potápěčských úkonů, ať to byl průzkum stavu železniční tratě mezi Komárnem a Novými Zámky v roce 1965, čištění odpadových šachet v Komjaticích v roce 1981 a čištění závlahového potrubí na Dunaji v obci Obid. Aktivnímu potápění se věnoval až do roku 2000, kdy se musel podrobit operaci srdce.

Šurany 1968. Ján Podhorec na mrtvém rameni řeky Nitry.

Dezider Németh (1. 6. 1936 - 21. 12. 2011) patřil mezi zakládající členy potápěčského klubu Delfín Šurany. Potápění vždy spojoval se svým druhým velkým hobby – fotografováním a filmováním. Jeho velkou vášní bylo zaznamenávat na celuloidový pás zajímavé události ze života obyvatelů Šuran a okolí. Důkazem toho je jeho bohatý filmový a fotografický archiv. Věnoval se také umělecké a tvůrčí činnosti; fotografie prezentoval na mnoha svých výstavách a publikoval v různých denících, uměleckých časopisech, monografiích a encyklopediích. V oblasti dokumentaristiky se stal Dežko Németh významnou osobností města Šurany. A jak už bylo uvedeno, část svého já zasvětil potápění. Nechyběl na žádné větší potápěčské akci. Jeho snem však bylo zachytit na filmový pás místní podvodní faunu a floru po vzoru Hanse Hasse a J. Y. Cousteaua. K tomu ale potřeboval čirou vodu bohatou na podvodní život. Příležitost nafilmovat život pod vodní hladinou se mu naskytla v srpnu 1964 na mrtvém rameni při Číčově. Od Václava Berkmana z Komárna jsme si zapůjčili podvodní pouzdro a upravili ho pro Dežkovu osmičku Admiru. Počasí a dobrá viditelnost pod vodou mu umožnily splnit si svůj sen. Oblékl si přístroj 2 x 6 litrů, nasadil si ploutve a potápěčskou masku a lehce sklouzl z člunu do vody. Pod vodní hladinou číčovského mrtvého ramene to byla doslova pastva pro oči potápěče. Velké trsy leknínů se tahaly ze dna až na hladinu a mezi nimi se proháněla hejna pestrobarevných rybek. Z každé větší prolákliny vykukoval rak a vystrkoval svá klepítka. A všechnu tu nádheru se mu podařilo zachytit, i když jen na černobílý film. Pro nás tak vznikl dokument zachycující rostlinnou a živočišní přírodu kolem mrtvého ramene Lionu a jeho podvodní život ještě před povodní, ke které došlo v následujícím roce.

Dežko Németh na gumovém člunu je připraven k zanoření do mrtvého ramene Dunaje u Číčova v roce 1964.

Václav Berkman (8. 4. 1934 - 8. 4. 1996) byl jedním ze zakladatelů sportovního potápění v Komárně. Narodil se v Čechách, ale právě slovenské Komárno se mu stalo osudovým. V tomto městě na Dunaji vykonával v padesátých letech vojenskou základní službu, našel si zde dívku a s tou se po svléknutí vojenského stejnokroje oženil. Nastoupil k Československé plavbě dunajské (ČSPD) jako opravář motorů a přístav se pro něj stal druhým domovem. Později si zvýšil kvalifikaci a zastával různé funkce. Václav byl dobrodružné povahy a lákali ho adrenalinové sporty. Jednoho dne se objevil na novozámeckém letišti s tím, že by chtěl skákat padákem. Tehdy se také setkal se mnou a Mikulášem Kodadou, protože jsme tam právě vedli kroužek parašutismu. Ještě více ho však přitahoval tajemný svět pod vodou. Kolem Komárna bylo poměrně hodně čistého vodstva. Zejména mrtvá ramena Dunaje se stala destinací, ve které se setkávali nadšenci vodního sportu. Také Václav tam zatoužil ponořit se pod hladinu a pozorovat zdejší ukryté kouzlo. K tomu však potřeboval dýchací přístroj. Pomohly mu časté cesty do Čech, kde se sportovní potápění rozvíjelo přece jen rychleji než na Slovensku. Když uviděl v roce 1960 v Praze první československou automatiku AV-1, bylo rozhodnuto - musí ji získat pro svůj podnik, kde už působili potápěči zabývající se pracemi pro Dunajplavbu. V obchodě se sportovními potřebami si koupil potápěčskou masku Pirát a ploutve Hydro-slip dovezené z bývalé NDR. Z pogumovaného plátna si doma slepil oblek a v mrtvém rameni absolvoval první ponory. Soustředil kolem sebe partu nadšenců, se kterými se potápěl nejen v mrtvých ramenech, ale také v nedalekém štěrkovišti. Později mu však už nestačilo podvodní život jen tak pozorovat; chtěl ho zvěčnit a zachytit na svitkový film. S pomocí kamarádů si vyrobil pouzdro pro svůj fotoaparát, který pak využil především v roce 1964 při potápění v Jadranském moři. Aktivně také pomáhal při zmiňované povodni, ale ve stejném roce (1965) s potápěním skončil. I nadále však zůstal vodě věrný a přeorientoval se na vodní motorismus. Koncem šedesátých let začal závodit za ČSPD a na republikové i mezinárodní scéně dosáhl mimořádných úspěchů. Třikrát se stal mistrem ČSSR a v roce 1972 vybojoval na evropském šampionátu ve Štúrove stříbro v kategorii SC - 500 mm³. Václav Bergman měl ve svém nitru závodního ducha a sportu se věnoval po celý svůj život. Nakonec skončil u závodů automobilů a sběratelství starých aut a motocyklů. Vlastnil několik veteránů do roku výroby 1932 a na čtyřicet motocyklů s rokem výroby 1920 až 1960.

Václav Berkman v roce 1964 se svojí manželkou, která mu pomáhá s oblékáním do podomácku dělané potápěčské vesty.

Ján Morvay (*27. 12. 1959) byl jedním z mých nejúspěšnějších adeptů potápění. Začal s ním hned po ukončení základní vojenské služby. V roce 1981 se stal členem klubu sportovního potápění Delfín Šurany. V témže roce absolvoval základní školu potápění a školu přístrojového potápění. Okamžitě se zapojil do aktivní činnosti klubu včetně již několikrát zmiňovaných pracovních akcí v Komjaticích a na Dunaji. Chybět nemohl na žádných okresních a krajských soutěžích v plavání s ploutvemi a rychlostním potápění a patřil v těchto soutěžích mezi nejlepší v okrese. Když se pak stal příslušníkem Dunajské pohraniční stráže, přestěhoval se do Komárna a v roce 1995 přestoupil do klubu potápění Poseidon Komárno. Postupně si zvyšoval potápěčskou kvalifikaci a v roce 1998 to dotáhl až na potápěče se

Ján Morvay, Mistrovství Slovenska v námořním jachtingu „Audi Sany Cup 2004“, Chorvatsko.

třemi hvězdami. Nezůstal však „jen“ u certifikátů pro potápěče a pokračoval až k aspiraci na osvědčení pro instruktory potápění. V roce 1999 získal mezinárodní osvědčení instruktora CMAS s jednou hvězdou, v roce 2010 se dvěma hvězdami a v roce 2004 instruktora PADI. Vedle potápění se Ján Morvay věnuje také jachtingu. Získal oprávnění Kapitán námořního jachtingu a rekreačního námořního plavidla, které se mu právě k potápění náramně hodí. V současné době je v důchodu a může se naplno věnovat svým zálibám. Je předsedou komárenského potápěčského klubu Poseidon, stará se o jeho materiální zabezpečení a plně se věnuje také výcvikové činnosti. Když občas zavítá do Šuran, najdeme si čas na malé posezení nebo na společné potápění v Toně.

Nové Zámky srpen 2000. Dušan Šuráni na mrtvém rameni řeky Nitry.

Až do odchodu na střední školu se pak s námi nořil do vod štěrkovny a v mrtvých ramenech v okolí Šuranech. Potápění se věnoval i v průběhu studia a pokaždé, když přijel na prázdniny, vzali jsme přístroje a vyrazili k nejbližší čisté vodě. Po absolvování vojenských škol zůstal v Čechách a zapojil se do činnosti potápěčských klubů v Českých Budějovicích, v Táboře a v Olomouci. Postupně si zvyšoval potápěčskou kvalifikaci a od roku 1971 vedl kurzy potápění. V současné době spojuje potápění s fotografováním pod vodou. Zajímá se o historii potápění a potápěčskou techniku nejen z bývalého Československa, ale i z celého světa.

Je vášnivým sběratelem potápěčské techniky a získané informace edituje na své webové stránce www.vsc-ds.cz.

Dušana Šurániho (*31.10.1946) znám od jeho raného mládí (zhruba od osmi let). Bydleli jsme v šuranském cukrovaru v jednom domě a setkávali jsme se prakticky každý den. Cokoliv jsme s kamarády dělali, vždy se k nám přidal. A tak se postupně seznamoval s problematikou parašutismu při našich pobytech na letišti v Nových Zámcích a také s mojí potápěčskou technikou. V roce 1962 – ještě před odchodem na vojenskou střední školu do Moravské Třebové – absolvoval základní paravýcvik při učňovském středisku šuranského cukrovaru i první seskoky padákem na letišti v Nových Zámcích. Svůj první potápěčský křest absolvoval v roce 1960 ve štěrkovišti v Šuranech, kde si mohl vyzkoušet můj přístroj s regulátorem KP-14. Když jsem zhotovil první kopii automatiky AV-1 a potápěčský přístroj, Dušan si ho vyzkoušel na mrtvém ramenu řeky Nitry.

Šurany, 1961. Trojice kamarádů, zleva Mikuláš Kodada, Ján Podhorec a Milan Sucháň.

SVÄZ PRE SPOLUPRÁCU S ARMÁDOU

KRAJSKÝ VÝBOR
SVAZU PRE SPOLUPRÁCU S ARMÁDOU
Odd. voj. prípravy a športu
Západoslovenský kraj
Bratislava, Roosevelotovo nám. 1

vydáva

OSVEDČENIE

o absolvovaní

kurzu inštruktorov ľahkého potapania

Súdruh-súdružka Mikuláš K o d a d a

narodený(á) dňa 15.11.1939 *bytom* Šurany

absolvoval(a) kurz-školenie v čase od 1.7.1963 *do* 6.7.1963

s prospechom výborným

kvalifikácia: inštruktor A

potapač B - prístrojové pot. PL-40

v Bratislave 8.7.1963

Pečiatka

Osvědčení Mikuláše Kodady – absolventa kurzu instruktorů lehkého potápění se soupravou PL-40.

Číčov 1964. Mikuláš Kodada bere do rukou podvodní kameru.

Číčov 1964. Milan Sucháň s podvodní kamerou. Pouzdro zapůjčil Václav Berkman.

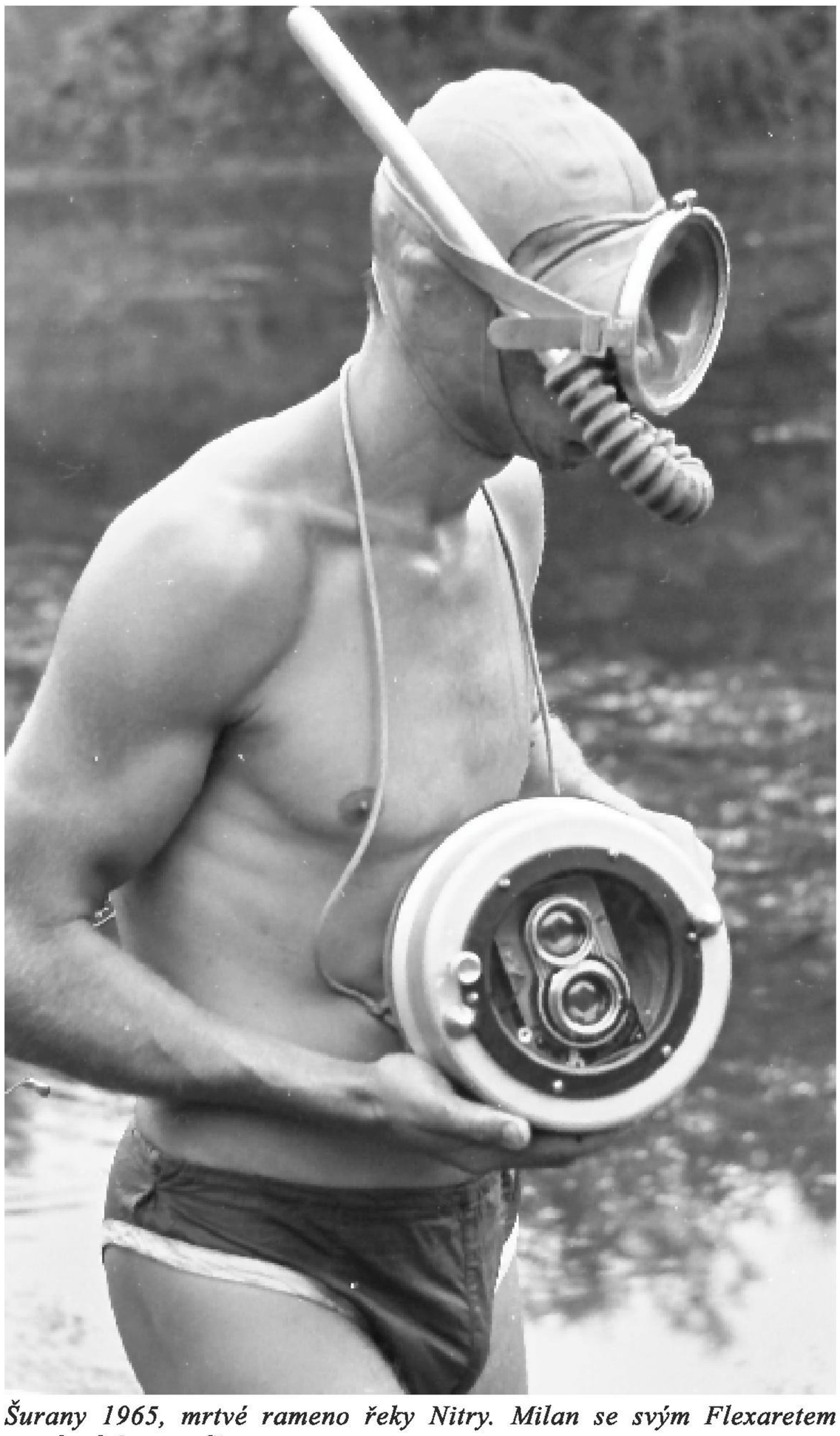

Šurany 1965, mrtvé rameno řeky Nitry. Milan se svým Flexaretem v podvodním pouzdře.

Šurany, srpen 1965. Mikuláš Kodada se připravuje k ponoru do štěrkoviště.

Železniční trať mezi Komárnem a Novými Zámky. Milan Sucháň provádí průzkum stavu železniční tratě po povodni v roce 1965.

Železniční trať mezi Komárnem a Novými Zámky. Mikuláš Kodada provádí průzkum stavu železniční tratě po povodni v roce 1965.

Číčov 1964. U vody bylo vždycky veselo. Svědčí o tom i rozesmátá tvář Mikuláše Kodaky na snímku.

Šurany, květen 1967, mrtvé rameno řeky Nitry. Při výcviku branců-potápěčů druhý zleva Milan Sucháň.

Šurany, květen 1967, mrtvé rameno řeky Nitry. Při praktickém výcviku branců-potápěčů připravuje Milan Mráz potápěče pro sestup pod vodu.

Nové Zámky, bazén, 1969. Zleva Ján Podhorec a Dušan Šuráni.

Komárno 1964. Václav Berkman pomáhá kamarádovi s oblékáním Slavíčka.

Moji branci-potápěči a kamarádi na mrtvém rameni řeky Nitry v květnu 1967. Na člunu první zleva Milan Mráz, čtvrtý zleva Milan Sucháň, Alexander Rybár, sedmý zleva Dezidér Németh, Štefan Slaménka s pádlem, František Šuráni (bratr Dušana Šurániho), Jozef Stano a Robert Kutný na kormidle.

Štěrkoviště u Komjatic 1967. Na snímku z vyzvedávání zatopených elektromotorů zleva Milan Sucháň a Mikuláš Kodada.

Štúrovo 1972. Václav Berkman s pohárem za 2. místo na ME ve vodním motorismu.

Nessebar, Bulharsko 1970. Mikuláš Kodada plní láhve potápěčského přístroje kompresorem AK-75.

Jugoslávie 1964. Václav Berkman se svým podvodním foťákem.

Nessebar, Bulharsko 1970. Příprava katamaránu k vyplutí. Milan Sucháň (vlevo) dofukuje katamarán a Mikuláš Kodada ukládá do něj základní potápěčskou výstroj.

Komjatice 1981, čištění odpadové šachty. Mikuláš Kodada a Ján Podhorec (zleva) připravují dýchací techniku.

Jugoslávie 1964. Pod vodou je Václav Berkman (fotografováno jeho podvodním aparátem).

Komjatice 1981, čistění odpadové šachty. Zleva Ján Morvay a Milan Sucháň.

Komjatice 1981. Ján Podhorec v odpadové šachtě a Milan Sucháň v obleku Šohaj.

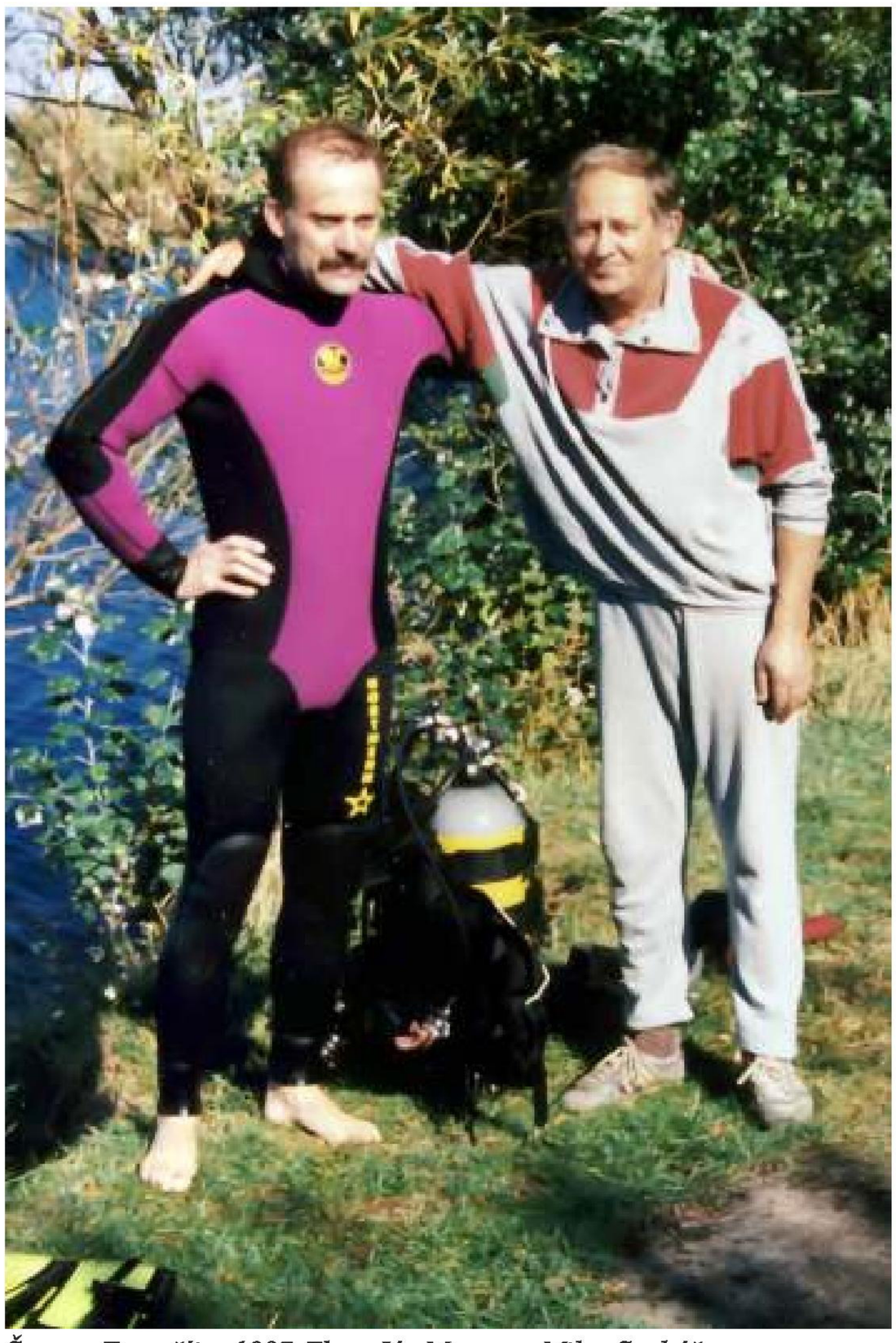

Šurany, Tona, říjen 1987. Zleva Ján Morvay a Milan Sucháň.

Chorvatsko, Kornaty u ostrova Kaprije, léto 1999. Ján Morvay na lodi Kiele.

Šurany 2008. Dušan Šuráni a Milan Sucháň (zleva) po vynoření ze štěrkoviště Tona.

Šurany, Tona, prosinec 1998. Ján Morvay se připravuje k zanoření, vlevo Peter Nagy.

Šurany, část Nitriansky Hrádok 2009. Milan Sucháň ve své dílně s jednou ze svých automatik.

Egypt 2008. Milan Sucháň na vraku lodi Ghiannis D v Rudém moři.

Nitriansky Hrádok 2014. Na společném snímku kamarádů zleva Dušan Šuráni, Mikuláš Kodada, Milan Sucháň a Ján Podhorec.

Posezení u Milana Sucháňa v Nitrianském Hrádku v únoru 2014. Vzpomínání na staré časy nad fotografiemi. Zleva Ján Podhorec, Milan Sucháň a Mikuláš Kodada.

Egypt 2008. Milan Sucháň na vraku lodi Ghiannis D v Rudém moři.

Egypt 2008. Milan Sucháň a Dušan Šuráni (zleva) na lodi Lighthouse Miracle 1.

Komárno říjen 2015. Zleva Václav Berkman ml. a Milan Sucháň.

Komárno říjen 2015. Zleva Milan Sucháň, Ladislav Csukás a Dušan Šuráni.

Nitriansky Hrádok říjen 2015. Zleva Ján Morvay, Milan Sucháň a Dušan Šuráni.

Fotografie pocházejí z archivů:
Milana Suchánĕ (2), Mikuláše Kodady (3), Jána Podhorce (2), Dezidéra Németha (3), Václava Berkmana (5), Jána Morvaye (5) a Dušana Šurániho (28).